

Asia: VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

-

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

-

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

On erittäin hyvä, että selonteossa tunnistetaan oppilaiden ja opiskelijoiden tuen ja ohjauksen tarve. Selonteossa todetaan mm. tarve vahvistaa tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja kaverisuhteita sekä mahdollisuuksia osallisuuteen. Lisäksi hyvinvoinnin vahvistaminen ennaltaehkäisevästi moniammatillisilla ja oikea-aikaisilla matalan kynnyksen palveluilla on tunnistettu tarpeelliseksi. Nämä ovat erittäin kannatettavia tavoitteita.

Niiden edistämiseen tulee selonteossa kiinnittää enemmän huomiota, sillä ehdotetut toimet jäävät niukoiksi.

Koronapandemia ja sen aikana toteutettu etäopiskelu on nostanut aiempaa selkeämmin esille oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntitaidoissa olevat haasteet sekä perheiden tarvitseman tuen. Selonteossa tulee kiinnittää enemmän huomiota toimenpiteisiin, joilla oppilaiden koulunkäyntiä tuetaan. Selonteossa tulee tunnistaa kuntoutusalan asiantuntijoiden tarve oppilaiden koulunkäynnin ja toimintakyvyn tukemisessa. Oppilas- ja opiskeluhuollon kehittäminen tulee nostaa huomattavasti tiukemmin osaksi koulutuksen kehittämistä.

Toimintaterapeutit edistävät oppilaiden koulunkäynnin taitoja, mikä parantaa oppimistuloksia. Heidän työskentelynsä kouluissa vapauttaa opettajien ennestään niukkaa työaika heidän

päätehtäväänsä eli opettamiseen ja kasvattamiseen sekä arviointiin. Toimintaterapeuttien tuki on keskeistä myös koronapandemian aiheuttamien negatiivisten vaikutusten umpeen kuromiseksi.

Koulutoimintaterapeutti toimii koululaisen toimintakyvyn asiantuntijana, ja etsii ratkaisuja kouluarjen haasteisiin yhdessä opettajien ja perheiden kanssa. Koulutoimintaterapeutti tarjoaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää palvelua paitsi yksilö-, myös luokka- ja koulu yhteisötasolla. Koulutoimintaterapeutti edistää oppilaiden koulunkäyntiä tukemalla esim. sosiaalisia, kognitiivisia ja psyykkisiä taitoja. Toimintaterapeutti työskentelee oppilaiden tukemiseksi paitsi yksilö- ja luokkatilanteissa myös vapaammissa tilanteissa kuten välitunnilla ja ruokailussa.

Tietoa koulu yhteisössä työskentelevän toimintaterapeutin työstä:
<http://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/koulutoimintaterapia/>

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

-

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

Opetus- ja kulttuuriministeriön hanke Kuntoutusalan osaamiskeskittymän tavoitteena on uudistaa, vahvistaa ja kehittää kuntoutuksen koulutusta. Hankkeen tavoitteet ja tulokset on huomioitava osana koulutusselontekoa.

<https://www.metropolia.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/hankkeet/osku-osaamista-kuntoutukseen>

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

-

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

-

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

Selonteossa nykytilan arvio on tehty osin puutteellisesti. Siinä ei huomioida, että tällä hetkellä kaikilla aloilla, kuten toimintaterapia-alalla, ei ole jatko-opintomahdollisuutta Suomessa. Tieteellistä tutkimusta ei voi tehdä pääaineena toimintaterapia. Tutkijat kouluttautuvat muissa pohjoismaissa, mikä ohjaa myös tutkimuksen sisältöä paikallisiin hankkeisiin. Tämä vaikuttaa myös koulutuksen laatuun suomalaisissa ammattikorkeakouluissa, koska tieteellistä tutkimusta toimintaterapiasta ei synny Suomessa.

Lisäksi toimintaterapeuteilla on heikot mahdollisuudet alaspesifeihin täydennyskoulutuksiin Suomessa.

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

Ks. aiempi kommentti lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus.

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

-

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

-

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

-

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

-

Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.
Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat

-

Drushinin Mirella
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry